

17410425

Indberetning fra Bering til Senatet om Kamtjatkas ulykkelige situation, om nødvendigheden i at få tilsendt en god kommandant, udbrede kristendommen og åbne skoler

Ud over de geografiske opdagelser havde den Anden Kamtjatka-ekspedition den vigtige indenrigspolitiske opgave at forbedre levevilkårene på Kamtjatka, at indføre agerbrug og kristne lokalbefolkningen, dvs. at gennemføre en total russificering af befolkningen i disse til det russiske imperium nyligt ansluttede fjerne områder. Mere detaljeret om dette, se følgende dokumenter: *173012xxA*, *173012xxB*, *173012xxC*; kejserinde Anna Ioannovnas befaling om afsendelsen af Anden Kamtjatka-ekspedition: *17320417*. Det var en opgave, der virkelig lå Vitus Bering meget på sinde og han lagde mange kræfter i projektet, men nåede dog ikke et heldigt resultat. Dette dokument var den sidste rapport til Senatet, som Bering skrev før sin død.

Originaldokumentet befinder sig i Det Russiske Statsarkiv for Gamle Aktstykker (RGADA), Moskva. Fond 248. Bog 796. Ark 41-42. Oversat efter VKE 5, ss. 267-269. Bering har selv underskrevet dokumentet.

Oversættelsen © Gustav H. Kelkeland og Natasha Lind

Indberetning til det Høje Regerende Senat.

Efter en hovedordre og medfølgende underordrer fra Hendes Kejserlige Majestæt, som blev udsendt fra det Høje Regerende Senat, blev det pålagt at bringe Kamtjatka i god orden, bosætte bønder, oprette landbrug og derefter mangedoble agerjordens areal samt oprette kvægbrug. Derudover skulle amanaterne¹ og andre, der vil, læres at læse og skrive og undervises i kristendommen, til hvilket der blev beordret at udpege dygtige præster og kirketjenere. Men ved min ankomst hertil så jeg, at udover at hverken landbrug eller kvægbrug er blevet oprettet, hvilket allerede er det Høje Regerende Senat bekendt gennem mine rapporter, så befinder Kamtjatka sig i en ligeså dårlig tilstand og beskaffenhed som jeg fandt den i under den forrige ekspedition², da der stadig ikke er nogen god kommandant. Kommandanterne i ostrogerne i Bolsjeretsk, i Øvre og Nedre Kamtjatka bliver udvalgt blandt almindelige kosakker og kommandanten over dem er Pjotr Kolesov³ fra de jakutske bojarbørn⁴. Han, folkene under hans mandskab samt jasakopræverne er alle uordentlige og drankere af højeste grad. De laver ingen anstrengelser for at indføre god orden og tager ikke omsorg for noget. Det eneste, de ved og konstant laver, er at drikke sig uanstændigt fulde og slås i

¹ "Amanater" var en slags gidsler, som de russiske myndigheder tog fra de indfødte (som regel fra stamme-/klanaristokratiet) som garanti for betaling af pelsskat (jasak).

² 1. Kamtjatka-ekspedition (1725-1730).

³ Han holdt det embede fra 1739 til 1743.

⁴ Vojarbørn (дети боярские) var en kossakrang i Sibirien. De havde ingen godser og fik løn for deres tjenester. De tjente ofte som jasakoprævere.

deres fuldskab. En af dem, zakasjiken⁵ i den Øvre Kamtjatske ostrog, Ivan Kolesov, dræbte i fuldskab den tjenstgørende Fjodor Pinegin. Selvom der over dem alle er en øverste kommandant, Anton Divier⁶, bor han i Okhotsk, og selv hvis han gjorde anstrengelser for at bringe både Okhotsk og Kamtjatka i orden ville det være umuligt for ham, da han bor for langt væk. Og hvis der fremover stadig ikke vil blive udpeget en god og ordentlig kommandant til Kamtjatka, samt en hjælper til ham, så er der stor sandsynlighed for, at Kamtjatka pga. uordentlige kommandanter vil havne i stærkt forfald.

Udover det er der ingen til at undervise i de kristne læresætninger, det mest nødvendige og vigtige til opretholdelsen af den kristne tro, eftersom der ikke blot ikke er nogen dygtige og veluddannede præster, men der er ikke nogen præster overhovedet, på nær én, på hele Kamtjatka, dette store og folkerige land, som befinder sig i et så fjernt område og er befolket af et asiatiske folkeslag, der første gang hørte om kristendommen for få år siden. For øvrigt er denne præst gammel og lever et liv uden selvbeherskelse.

Og selvom flere jasakbetalende indfødte på Kamtjatka er blevet kristne, og der nu i sandhed er mange; fx ved min tilstedeværelse i Avatjabugten blev hele 137 mænd, udover kvinder, døbt af mit mandskabs præstemunk, og de vil meget gerne have, at man forklarer dem om kristendommen, men der er ingen til at forklare og undervise dem. Ligeledes vil mange gerne have deres børn undervist i at læse og skrive på russisk, men der er ingen gode lærere her, og selv hvis der blev fundet nogle, hvilket jeg har forsøgt ved at skrive til den overnævnte lokale kommandant Pjotr Kolesov om oprettelse af skoler i de lokale ostroger til undervisning af kosakbørn og nydøbte i at læse og skrive og ansættelse af lærere til dem⁷, så er der ikke noget at undervise dem med, da, som jeg fik svar, ingen lærebøger er. Og dermed er der stadig ingen skoler og ingen undervisning på Kamtjatka, og ikke blot nydøbte kamtjadaler⁸ men også kosakbørn, født af kristne forældre, vokser op som dumme, fordi de ikke lærer at læse og skrive.

Efter at have set Kamtjatka i en sådan uordentlig tilstand er jeg nødsaget til at informere det Høje

⁵ "Заказчик" eller "заказчик" var et valgt embede i landsbyfællesskabet. De havde administrative funktioner i ostrogerne og udførte domsmæssige, krigsmæssige og jasakmæssige funktioner.

⁶ Anton Manuilovitj Divier (også "Devier", "Devjer", oprindeligt "António Manuel de Vieira"), født i enten 1682, 1673 eller 1674 og døde i 1745. Søn af en portugisisk handelsmand. Russisk tjeneste fra 1696. Oppasser og adjutant for Peter I. I Maj 1718 blev han udnævnt til generalpolitimester i Skt. Petersborg. I 1726 blev han greve og senator. 24. april 1727 dømt til døden. Dommen blev ændret til internt eksil til Sibirien. 13. april 1739 blev han udnævnt til kommandant i Okhotskhavnen, mens han stadig var i internt eksil. Befriet fra eksil d. 1. december 1741. 11. juli 1742 forlod han Okhotsk og vendte tilbage til Skt. Petersborg. I 1744 på ny udnævnt til generalpolitimester.

⁷ Bering gjorde store anstrengelser gennem flere år for at oprette skoler i Jakutsk, Okhotsk og på Kamtjatka, men alle forsøg fejlede pga. forældrenes uvilje til at sende deres børn i skole, mangel på lærebøger og ligegyldighed fra den lokale administrations side.

⁸ Indfødte på Kamtjatka (itelmener, korjaker, ainuer og tjuvaner).

Regerende Senat om det, hvilket jeg allerydmygst gør. Om det overnævnte har jeg også skrevet til Divier, kommandanten i Okhotsk.

W. J. Bering.

Skt. Petropavlovskhavnen. 22. april 1741.